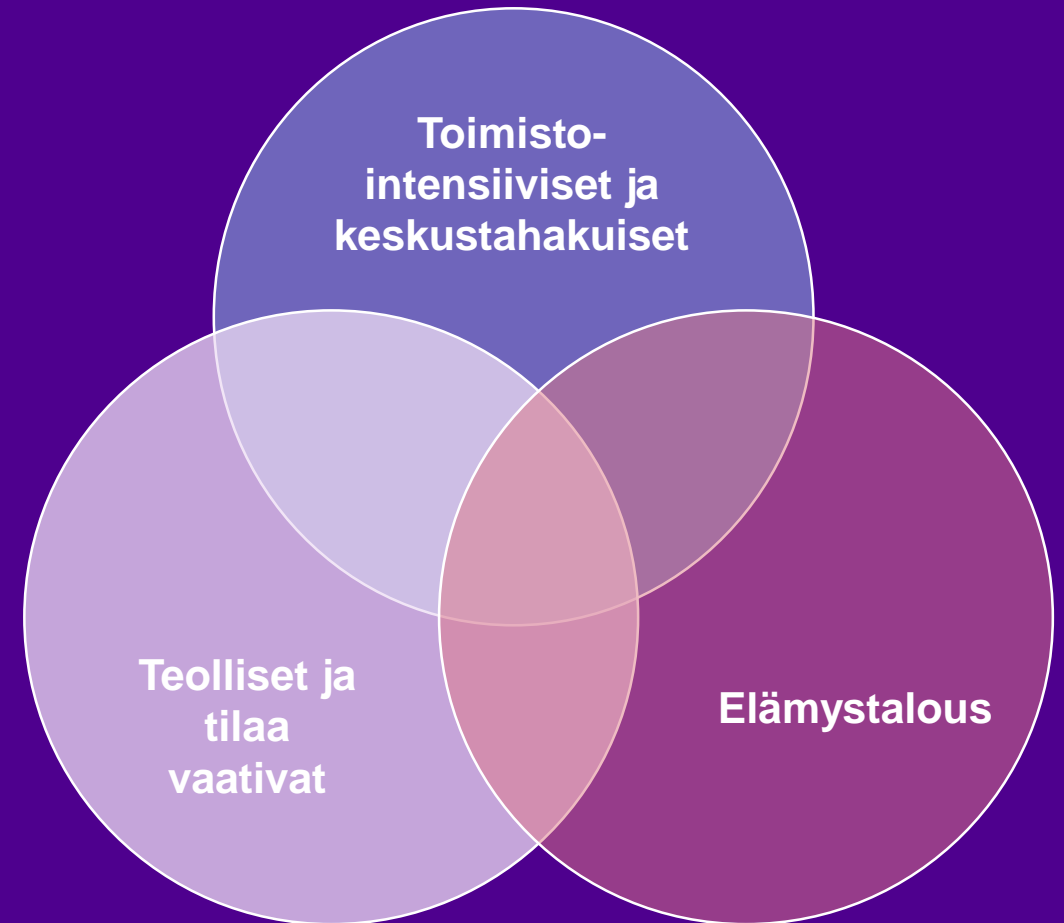

ELINKEINOT JA MAANKÄYTTÖ

Ekosysteemi- ja
kärkialatarkastelu
kaupunkiseuduilla

MAL-verkoston

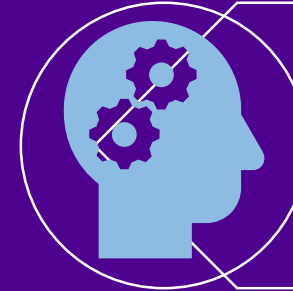
vuosiseminaari 30.11.23

Elinkeinojen kehittäminen ja maankäyttö Tampereen ja Turun kaupunkiseuduilla

- 2022: Ekosysteemitarkastelu Tampereen kaupunkiseudulla
  - Työn tulokset tukivat Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelman (RASU) päivitystä
  - 15 ekosysteemivastaavan haastattelua
  - Lausunnot aineistosta Tampereen kauppakamarilta ja Pirkanmaan Yrittäjiltä
  - Työpajat kaupunkiseudun maankäyttö- ja elinkeinojohdolle
- 2023: Turun seudun elinkeinojen kehittämisen ja maankäytön tilannetta kartoitettu lähtötilakyselyllä (3/23)
  - 5 kärkialavastaavan haastattelut 6/23
  - Fokusryhmätyöpaja 10/23 maankäyttö- ja elinkeinoväelle

Tutkimusongelma pähkinänkuoressa:

Mitä elinkeinokehittäjien pitäisi ymmärtää maankäytöstä ja sen suunnittelu-prosesseista?

Mitä kaavoittajien pitäisi ymmärtää elinkeinojen kehittämisestä ja seudullisten ekosysteemien tarpeista?

Tavoitteena elinvoimanäkökulman parempi huomioiminen kaupunki-seutujen MAL-työssä

Tausta: Ekosysteemien / kärkialojen luokittelu & avainpiirteet

Teolliset ja tilaa vaativat

- Suuret tontit
- Häiriö- ja varoalueet
- Tavaralogistiikka
- Suljetut testiympäristöt

Toimistointensiiviset ja keskustahakuiset

- Kaupunkimaiset palvelut
- Helppo saavutettavuus
- Kampusten läheisyys
- Kaupunki testiympäristönä

Elämys-talous

- Henkilöliikenne-saavutettavuus
- Laadukkaat ympäristöt: kaupunki & luonto
- Vapaa-ajan kokemukset
- Kaupungin ja seudun maine

Tampereen seudun avainekosysteemit (2022)

Teolliset ja tilaa vaativat

- Kiertotalous ja cleantech
- Valmistava teollisuus
- Älykkäät koneet ja automaatio
- Turvallisuus

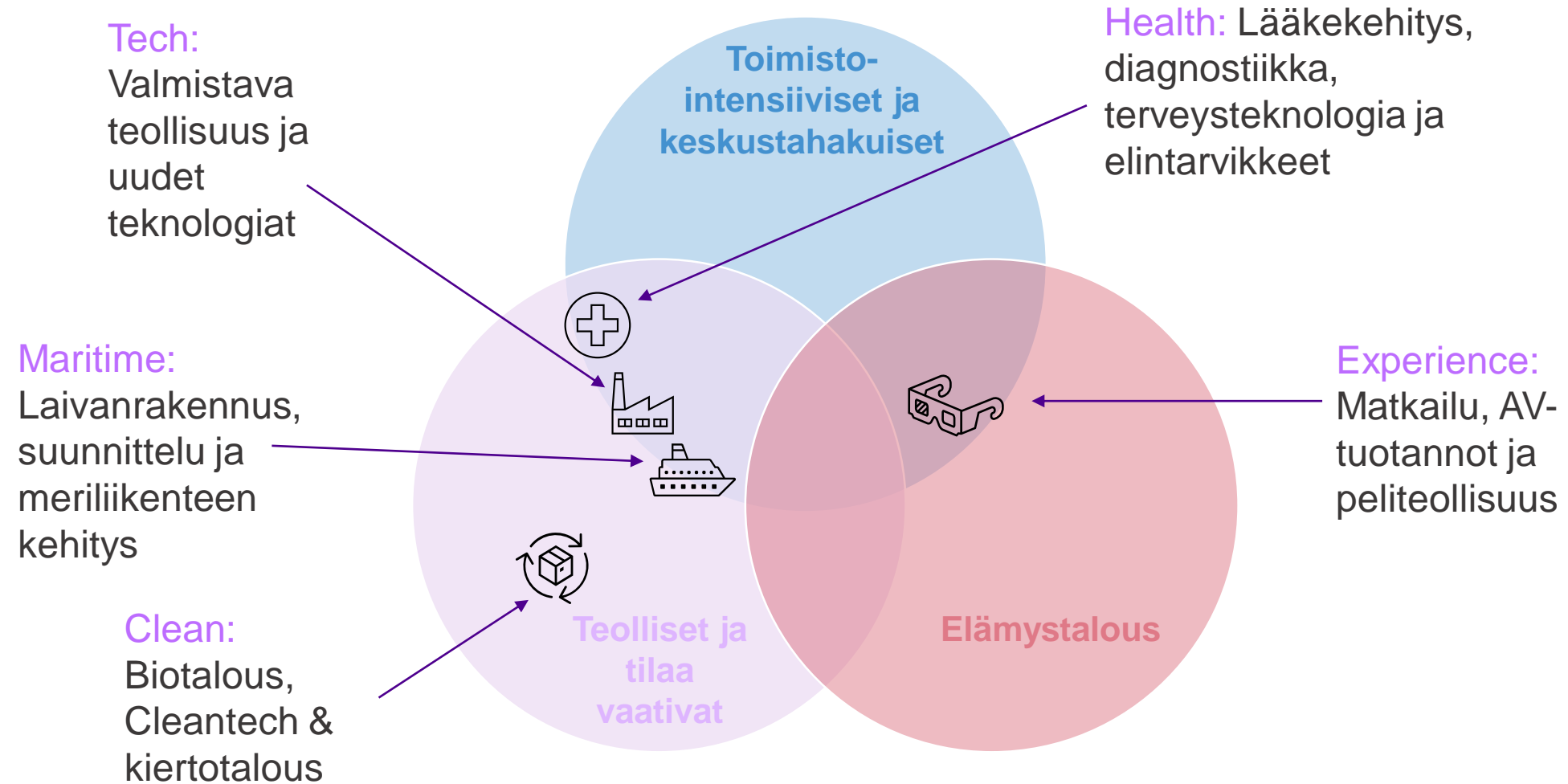
Toimistointensiiviset ja keskustahakuiset

- AI ja analytiikka
- Autoteollisuus
- Koulutus ja osaaminen
- Kuvantaminen
- ITS Factory
- Startup Tampere
- Terveysteknologia
- Yhteydet

Elämys- talous

- Film Tampere
- Tapahtumatalous
- Matkailu

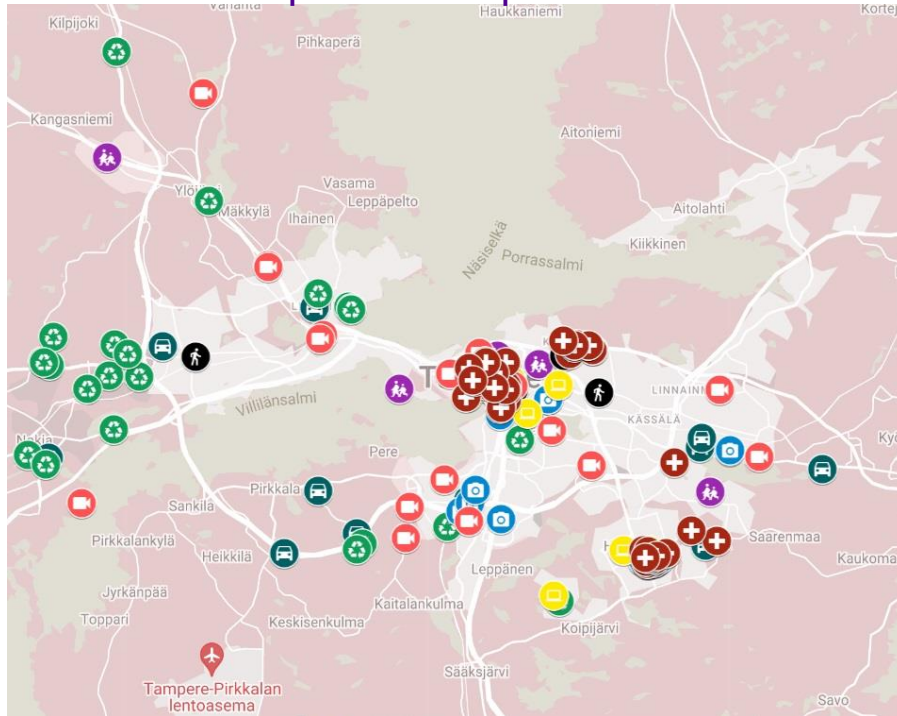
Päivitys + Turun seudun kärkialat (2023)

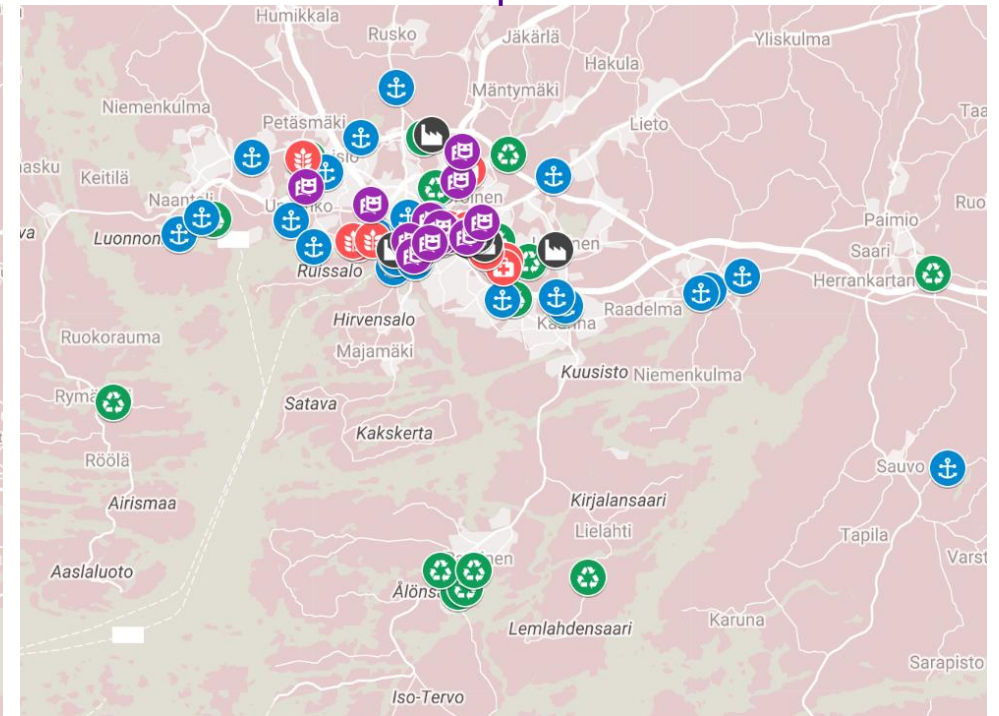
Seudun avainyritykset

Mitä kaavoittajien pitäisi ymmärtää elinkeinojen kehittämisestä ja seudullisten ekosysteemien tarpeista?

Tampereen kaupunkiseutu

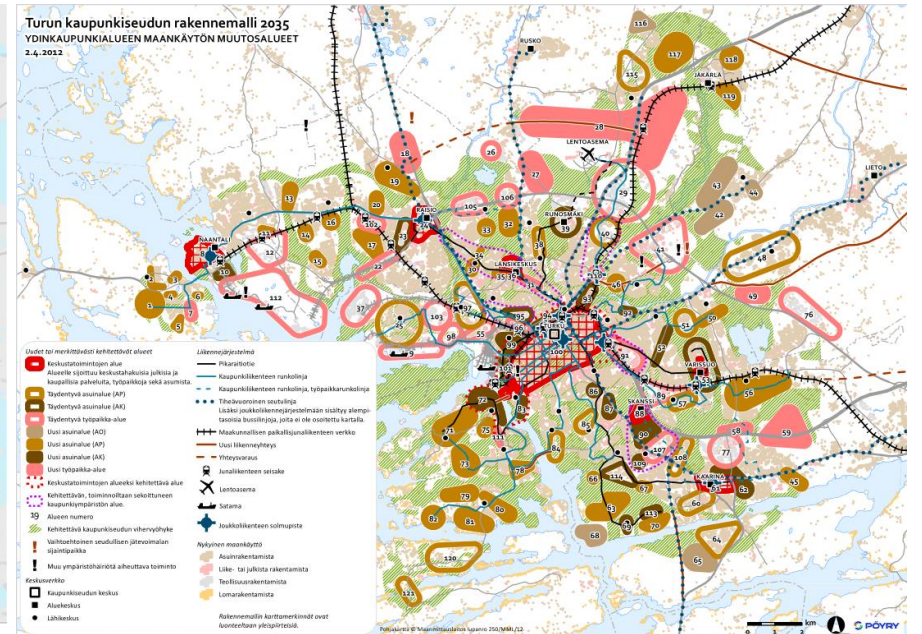
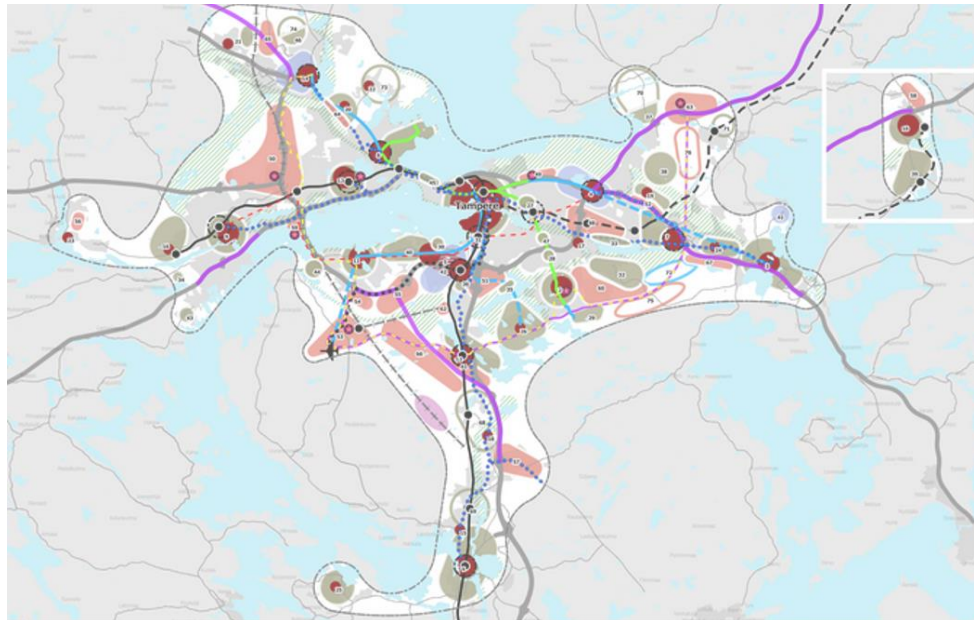

Turun kaupunkiseutu

Seudun maankäytön rakenne- suunnitelma ja -malli

Mitä elinkeinokehittäjien pitäisi ymmärtää maankäytöstä ja sen suunnittelu- prosesseista?

Tampereen ja Turun seutujen erilaiset elinkeinojen kehittämisen painotukset haastattelujen perusteella

Yhteenkietoutunut moninaisuus

[Related variety]

Matala

Korkea

Ei-yhteen-
kietoutunut
moninaisuus

[Unrelated variety]

Korkea

Hajakeskitetty talous

Ekosysteemien ekosysteemi
(Tampereen seutu)

Matala

Erikoistunut talous

Kärkiklusteritalous
(Turun seutu)

Kärkiklusteritalous vs. ekosysteemit – heijastumat maankäytön suunnitteluun

TURUN SEUTU

- Seututason hajanainen organisoituminen: esim. erilaiset kuntakokoonpanot ja puuttuva seudun elinkeinostrategia
- Teollisia toimintoja siirtynyt vuosien saatossa Turun alueelta kehyskuntaan, suunnittelutoiminnot keskittyvät kuitenkin Aurajokirantaan ja Kupittaaan alueelle
- Merialalla (MaritimeTurku) on pitkä teollinen perinne, mutta samalla vahvistumassa ”digitaalinen siirtymä”, jonka kärjessä ovat keskustahakuiset it-yritykset.
- Kärkialojen keskittymät, profiloituneet yrityspuistot

TAMPEREEN SEUTU

- Seudullisuus vakiintunutta elinkeinojen kehittämisessä (BT) ja maankäytössä (TKS)
- Seutu edelleen teollinen: selvitetty tiloja uusille toiminnolle (mm. teollisuuden suurontit)
- Tietotalous versonut teollisuuspohjan päälle ja rinnalle, elämykset ja tapahtumatuotanto jo vakavasti otettavia elinkeinoja
- Sekoittunut kaupunkirakenne nähdään elinvoimatekijänä
- Tampereen ydinkeskusta & asemanseutu on elintärkeä koko seudulle

It-yhtiöiden keskittymiä Tampereen keskustassa

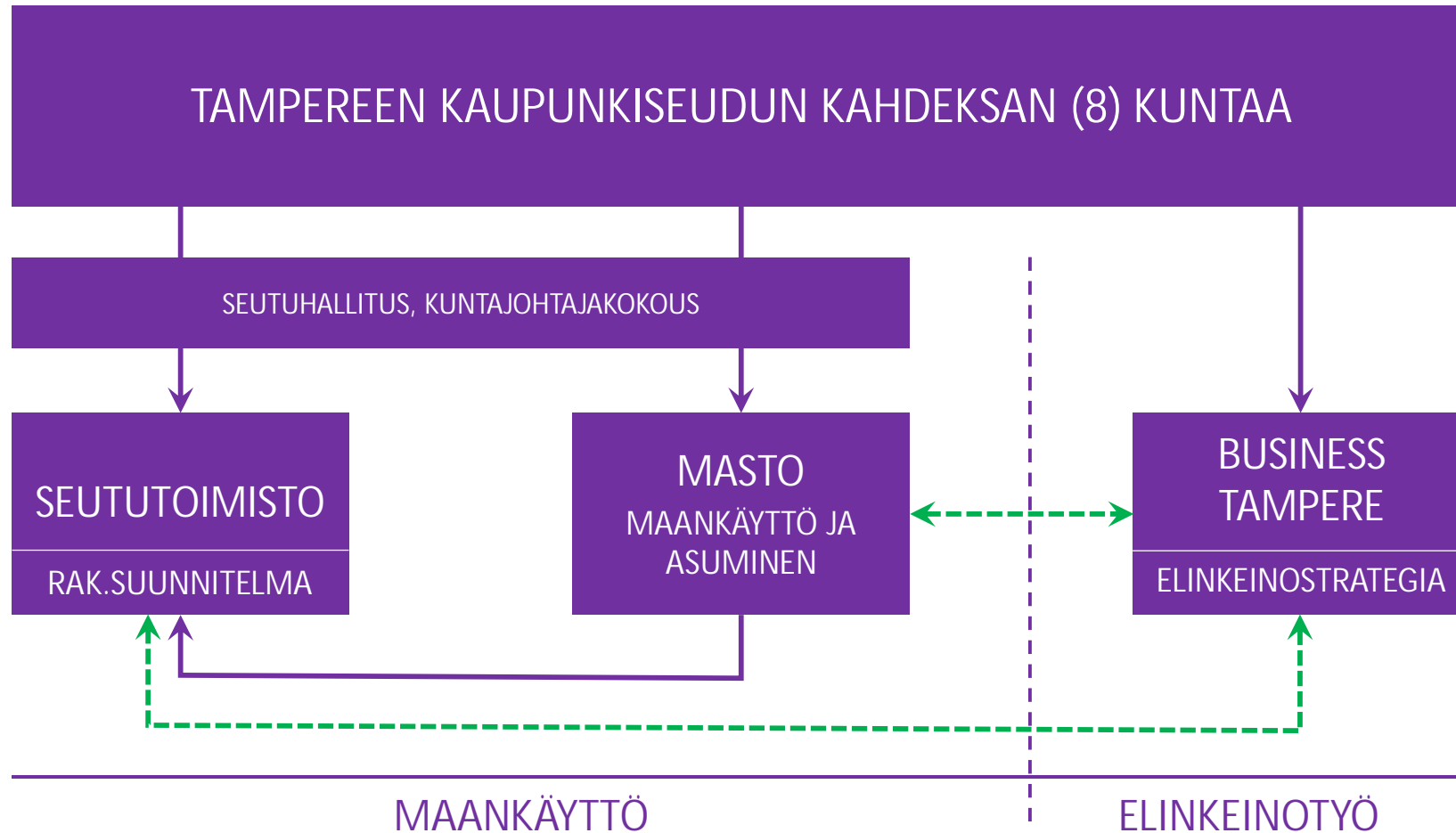
Missä sijaitsee Tampereen Piilaakso? Näin arvioivat asiantuntijat (Aamulehti 24.1.2023)

Mitä tarvitaan elinkeinokehittämisen ja maankäytön yhteyden vahvistamiseen?

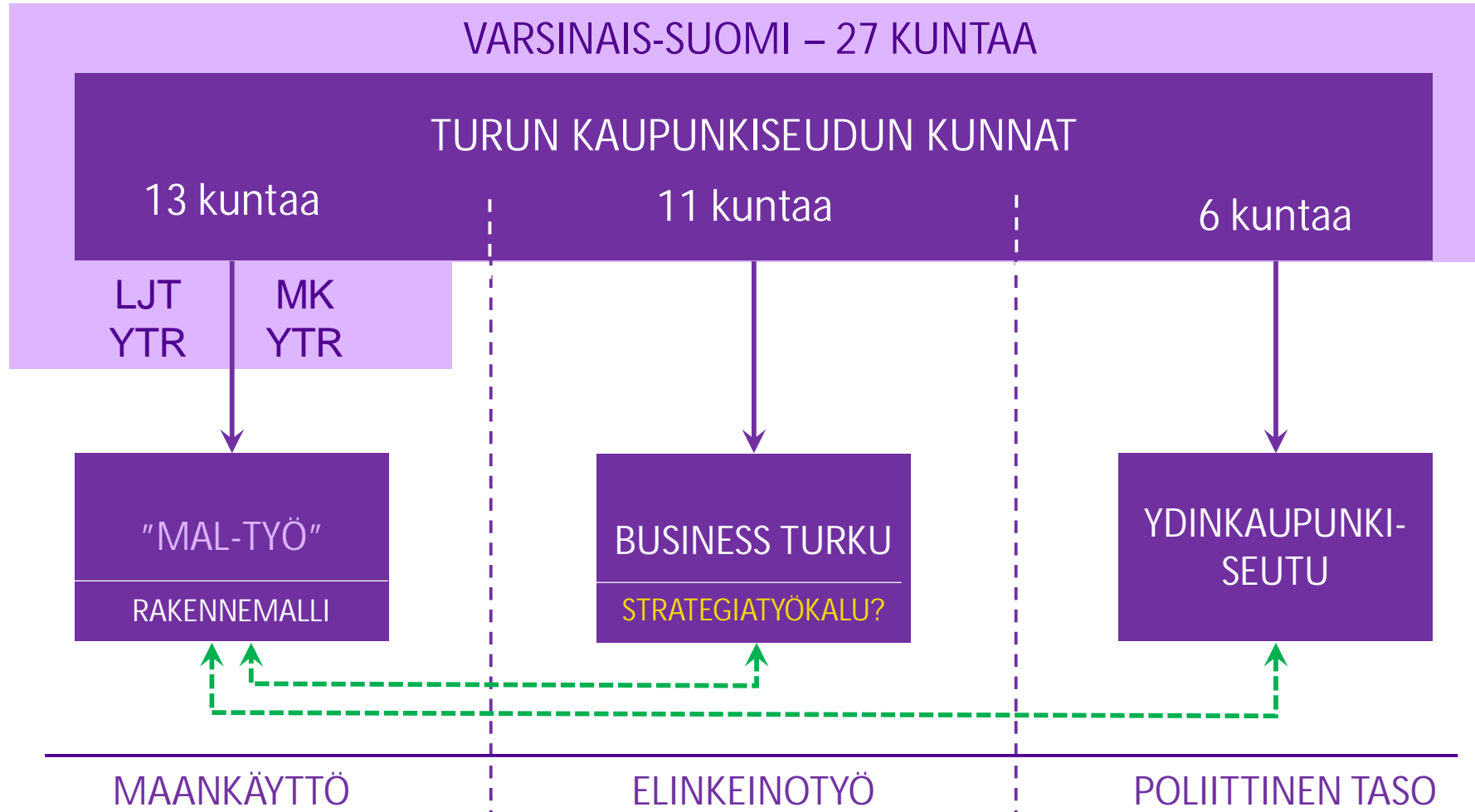
Kuinka elinkeinotieto ekosysteemeistä tuodaan maankäytön suunnitteluun?

Case Tampereen seutu

*Tarve vahvistaa
vuoropuhelua*

Case Turun seutu

LJT YTR
MK YTR
= Liikenteen ja maankäytön yhteistyöryhmät

Tarve vahvistaa vuoropuhelua

Elinkeinotiedon hyödyntäminen osana elinvoimaisempien kaupunkiseutujen kehittämistä: synteesi

Toimintatavan vakiinnuttamisen kriittiset työvaiheet

- 1 Tietotarpeen tunnistaminen
- 2 Yhteisen ymmärryksen rakentaminen
- 3 Poliittisen hyväksyttävyyden hankkiminen ja turvaaminen

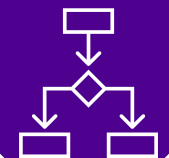
Päätelmät

1. Tilallinen puite: kaupunkiseutu, jossa toimitaan
  - ”hallinnollinen ja maantieteellinen konteksti”
  - Kaikki seudut ovat erilaisia

2. Käsitys seudullisesta elinkeinorakenteesta
  - tietopohja, myös ”elinkeino tiedon lähettäjä”
  - Elinkeinotyön mallit ovat erilaisia

3. Sisällyttäminen suunnittelujärjestelmiin
  - ”elinkeino tiedon vastaanottaja”: sovittaminen muihin maankäyttötarpeisiin
  - MAL+E: Kuinka liitetään osaksi MAL-työtä? (sopimuksilla tai ilman)

Kiitos!

Yhteystiedot

Tarkastelut toteutettu osana
TEM-rahoitteista
Kaupunkiseuduille
elinvoimaa -teemaverkosta
(AKKE-rahoitus 2021-2023)

Selvityksen sisällöt, tutkimus / Tampereen yliopisto

- Ilari Karppi, ilari.karppi@tuni.fi
- Iina Sankala, iina.sankala@tuni.fi

Elinvoimaiset kaupunkiseudut -teemaverkosto / MAL-verkosto

- Kati-Jasmin Kosonen, kati-jasmin.kosonen@tampereseutu.fi
- Eero Purontaus, eero.purontaus@tampereseutu.fi